

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/143/2024
Identifikačné číslo spisu: 6121475646
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6121475646.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. K. O., narodeného XX. H. XXXX, E. - E. H. N., S. XXXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s. r. o., Košice - mestská časť Staré Mesto, Kováčska 28, IČO: 52 858 774, proti žalovanému mestu Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, o zaplatenie 543,10 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-12C/30/2021 (predtým na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 12C/30/2021), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. mája 2024 sp. zn. 9Co/81/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 12C/30/2021-137 z 8. februára 2023 zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal o vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 7. septembra 2019 do 7. septembra 2021 v sume 543,10 eura s úrokom z omeškania z dôvodu, že žalovaný bez právneho dôvodu užíval v uvedenom období pozemky v jeho podielovom spoluvlastníctve; žalovanému nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Vychádzajúc zo zhodných vyjadrení žalobcu a žalovaného súd prvej inštancie hodnotil ako nesporné, že na pozemkoch v podielovom spoluvlastníctve žalobcu sa nachádza športové ihrisko s tribúnou vo vlastníctve žalovaného. Nárok posudzoval podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“) s tým, že v zmysle § 4 citovaného zákona vzniklo v prospech žalovaného na pozemkoch žalobcu zákonné vecné bremeno, za ktoré mal žalobca nárok na finančnú náhradu. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít, konkrétne s odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3Cdo/49/2014 a sp. zn. 7Cdo/26/2014, išlo o jednorazovú náhradu, pričom vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovaným, súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu na túto náhradu bol premlčaný (§ 101

Občianskeho zákonníka). O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie s odkazom na § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanému, ktorý bol v spore plne úspešný, nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. mája 2024 sp. zn. 9Co/81/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku presvedčivo a zrozumiteľne vysporiadal so všetkými podstatnými argumentmi procesných strán, vychádzajúc zo správne a úplne zisteného skutkového stavu veci, ktorý vyhodnotil podľa správnej právnej normy a túto aj v súlade so zmyslom a účelom zákona interpretoval, rešpektujúc ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. K odvolacej námietke žalobcu, že športový areál nemožno považovať za stavbu, a teda nemožno aplikovať zákon č. 66/2009 Z. z., odvolací súd uviedol, že tým žalobca spochybňuje svoje vlastné tvrdenia, že žalovaný je vlastníkom stavieb stojacich na jeho pozemku. Žalobca sa tak dostáva do dôkaznej núdze na preukázanie toho, že žalovaný užíva jeho pozemky a že by mu mohlo patriť právo na finančnú náhradu. To samo o sebe odôvodňuje zamietnutie žaloby. Ak sa však vychádza zo zhodných skutkových tvrdení sporových strán, že na pozemkoch žalobcu stojí športový areál, ustanovenia zákona č. 66/2009 Z. z. sa aplikujú aj v situácii, ak by užívanie pozemkov žalovaným malo len charakter športového ihriska.

2.1. Odvolací súd ďalej konštatoval, že základom odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je najvyšším súdom prijatý záver o nároku na jednorazovú odplatu za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z. z., ktorý vznikol vlastníkovi pozemku dňom účinnosti zákona 1. júla 2009, vyjadrený v rozhodnutiach sp. zn. 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014 a ďalej aj sp. zn. 8Cdo/17/2019 a 2Cdo/194/2018, 1Cdo/99/2019, 1Cdo/171/2021. Súd prvej inštancie teda rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu. Pokiaľ žalobca považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za odporujúce princípom právnej istoty a bránil sa hodnotením peňažnej náhrady v rozhodnutiach krajských a okresných súdov ako náhrady opakovanej, odvolací súd zdôraznil, že rozhodnutia prvoinstančných a odvolacích súdov netvorí ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, ktorá je pre formovanie judikatúry určujúca, preto predchádzajúce rozhodnutia odvolacích súdov nie sú pre rozhodnutie vo veci právne záväzné. Pojem ustálenej rozhodovacej praxe bol vymedzený rozhodnutím najvyššieho súdu R 71/2018, z čoho vychádzal aj súd prvej inštancie zohľadniac rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený právny názor o jednorazovom charaktere odplaty za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z. z.

2.2. S odkazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci č. 20153/04 Unédic proti Francúzsku odvolací súd uviedol, že požiadavka právnej istoty, ani ochrana legitímneho očakávania nezahŕňa právo na ustálenú judikatúru. S ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom, opodstatneným dôvodom odlišného právneho názoru môže byť vývoj judikatúry k posudzovanej otázke (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 46/2013, II. ÚS 346/2008). Už v čase podania žaloby bola rozhodovacia prax súdov v otázke posudzovania nároku na odplatu za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. nejednotná, pričom prevažujúca prax súdov nižšej inštancie nezakladá nárok na priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v tejto veci bola už otázka charakteru náhrady za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z. z. ustálená konštantnými rozhodnutiami najvyššieho súdu, zmienenými v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie aj v rozsudku odvolacieho súdu, ako náhrada jednorazová. Uznesenie o zastavení konania v inej veci žalobcu (27C/63/2019) týkajúcej sa spornej nehnuteľnosti, a to na základe späťvzatia žaloby z dôvodu dobrovoľnej úhrady odplaty žalovaným, nie je meritórnym rozhodnutím vo veci samej, nepredstavuje rozhodnutie, ktorým by bola záväzným spôsobom vyriešená akákoľvek predbežná otázka vo vzťahu medzi sporovými stranami, keďže táto sa nestala predmetom právneho posúdenia, lebo konanie sa skončilo procesným rozhodnutím.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v

spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov z dôvodu, že procesne neúspešnému žalobcovi (odvolateľovi) právo na náhradu trov nepatrí a žalovanému žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení dovolania uviedol, že súčasťou jeho argumentácie v rámci tohto konania bola námietka týkajúca sa porušenia princípu právnej istoty.

3.1. Dovolateľ argumentoval tým, že odplatu za užívanie nehnuteľnosti za obdobie od 11. januára 2015 do 11. januára 2018 žiadal v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 5Up/61/2018, ktoré bolo skončené právoplatným platobným rozkazom, ktorým mu bola voči žalovanému priznaná odplata za užívanie jeho spoluvlastníckeho podielu. Následne žiadal odplatu za užívanie nehnuteľnosti za obdobie od 12. januára 2018 do 21. júna 2019 v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27C/63/2019, kde mu bola voči žalovanému priznaná odplata za užívanie jeho spoluvlastníckeho podielu. Toto konanie bolo právoplatne skončené uznesením o zastavení konania z 24. februára 2020 z dôvodu, že žalovaný uhradil žalovanú sumu. Keďže sa teraz domáhal odplaty za užívanie jeho nehnuteľnosti len za ďalšie obdobie, pričom odplata za predchádzajúce obdobia mu bola súdnymi rozhodnutiami priznaná, otázka jeho nároku na náhradu za užívanie nehnuteľnosti žalovaným bola v jeho prospech už právoplatne vyriešená a takto prejudiciálne vyriešený vzťah nemôže byť už riešený inak. Odvolací súd podľa dovolateľa nedal zrozumiteľnú odpoveď na jeho špecifický argument porušenia princípu právnej istoty, keď existuje mnoho súdnych rozhodnutí na úrovni odvolacieho súdu, ktoré sa touto otázkou zaoberajú a majú opačný názor. Súd prvej inštancie sa touto otázkou nezaoberal vôbec a ani odvolací súd sa napriek výslovnému príkazu v zmysle § 387 ods. 3 CSP nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku s jeho tvrdeniami, uvedenými v odvolaní a písomných vyjadreniach. Tým došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

3.2. Pod nadpisom „Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) aj písm. b) CSP“ dovolateľ ďalej rozvíjal argumentáciu týkajúcu sa právnej istoty resp. prejudiciality súdnych rozhodnutí, keď s odkazom na judikát najvyššieho súdu R 40/2013 uviedol, že otázka bezdôvodného obohacovania sa žalovaného, ktorý bezodplatne užíva pozemky v podielovom spoluvlastníctve žalobcu, bola medzi stranami riešená a právoplatne vyriešená v prospech žalobcu v konaní vedenom na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 12C/50/2020, ktorá je medzi stranami záväzná, t. j. takto prejudiciálne vyriešený vzťah, že bezodplatným užívaním pozemku žalobcu žalovaným dochádza k jeho bezdôvodnému obohacovaniu sa na úkor žalobcu, medzi nimi nemôže byť riešený inak. Tieto závery taktiež konštatoval Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku v obdobnej veci z 20. marca 2024 sp. zn. 9Co/48/2022. Okrem toho dovolateľ poukázal na niektoré ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v obdobných veciach (sp. zn. 5Co/1/2023, 6Co/44/2023, 6Co/8/2023, 6Co/197/2023). Citované rozhodnutia sú podľa dovolateľa plne aplikovateľné aj na daný prípad, a preto bolo nevyhnutné, aby súd prvej inštancie rozhodol v súlade s princípom právnej istoty, avšak nepostupoval takýmto spôsobom, teda súd prvej inštancie aj odvolací súd porušili princíp právnej istoty. Nemožno nanovo posudzovať, či k sporným pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobcu účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu a či žalobcom za toto vecné bremeno prípadne patrí opakovaná alebo jednorazová peňažná náhrada. Súd prvej inštancie ani odvolací súd vyššie uvedenú argumentáciu vôbec nebrali do úvahy, nevysporiadali sa s ňou.

3.3. Ďalej dovolateľ uviedol, že sú mu síce známe rozhodnutia najvyššieho súdu, že za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. patrí jednorazová náhrada, avšak v tomto konaní nastali špecifické okolnosti spočívajúce v právoplatne vyriešenej otázke hmotnoprávneho vzťahu účastníkov. Preto sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyjadrenej v judikáte R 40/2013. Právnu otázku doposiaľ neriešenú najvyšším súdom dovolateľ formuloval takto: Ak už právoplatne súdy rozhodli, že odplata za vecné bremeno je opakovaná, teda vo

forme renty, medzi tými istými účastníkmi konania a pri tých istých nehnuteľnostiach, tak pri ďalšej žalobe za ďalšie obdobie je všeobecný súd viazaný právoplatným rozhodnutím o opakovanej náhrade a už bude rozhodovať iba o výške odplaty za ďalšie obdobie? Viazanosť súdu právoplatným rozhodnutím o opakovanej náhrade za zriadené vecné bremeno pri ďalších žalobách o odplatu za ďalšie obdobie vyplýva podľa dovolateľa z ustanovení § 194, § 228 a § 230 CSP. Akékoľvek nové posudzovanie tejto otázky v ďalšom konaní tých istých strán je neprípustné.

3.4. Podľa názoru dovolateľa ak žalovaný tvrdil, že na žalovaných pozemkoch vzniklo vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z., mal preukázať, že daná stavba bola povolená podľa právnych predpisov, mal predložiť stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie. Žalovaný však nepredložil žiaden dôkaz o tom, že stavba ihriska bola povolená v súlade s platnými právnymi predpismi, ako to predpokladá ustanovenie § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. Súdny oboch inštancií arbitrárne dospeli k záveru, že rozhodnutím o určení stavebného obvodu bolo preukázané, že futbalové ihrisko bolo postavené v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. Zákonodarca zriadením vecného bremena podľa § 4 zákona 66/2009 Z. z. výrazne zasiahol do práv vlastníkov pozemkov až do takej miery, že vlastníkom pozemkov ostalo len holé vlastnícke právo. Preto je nevyhnutné dôsledne skúmať podmienky, za akých zákonné vecné bremeno vôbec vzniklo. Podľa § 4 zákona 66/2009 Z. z. je jednou z podmienok povolenie stavby podľa platných právnych predpisov. Zákonodarca stanovil túto podmienku pre vznik zákonného vecného bremena, pričom mu bolo známe, že ide o stavby postavené pred mnohými rokmi, preto sa nemožno vyhovárať na časový odstup. Nepovolená stavba, postavená bez stavebného povolenia v rozpore s platnými právnymi predpismi nemôže byť stavbou, v prospech ktorej zákonodarca zriadi vecné bremeno na pozemku vo vlastníctve fyzických osôb. Napokon dovolateľ uviedol, že mu nie je známe rozhodnutie najvyššieho súdu, v ktorom by bola riešená otázka povolenia stavieb podľa platných právnych predpisov v zmysle § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená a odvolací súd podľa názoru dovolateľa vec nesprávne právne posúdil.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol. Považoval závery napádaného rozsudku za správne a súladné s aktuálnou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, na ktorú poukázal aj odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie. Podľa názoru žalovaného je práve takéto rozhodnutie súladné s princípom právnej istoty, na ktorý poukazoval žalobca, avšak podľa názoru žalovaného si ho nesprávne vykladal. K princípu právnej istoty a rozhodovaniu v súlade s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu dal žalovaný do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 621/2023, v ktorom ústavný súd uviedol, že „krajský súd práve v súlade s princípom právnej istoty nasledoval judikatúru najvyššieho súdu o jednorazovej povahe náhrady, keďže je to práve najvyšší súd, ktorý má úlohu zjednocovať rozdielnu judikatúru nižších súdov“.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti opravného prostriedku. Právnu úpravu dovolania a odvolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

8. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolateľ odvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) CSP, pričom odôvodnenie dovolania formálne rozčlenil označením kapitol I. až III. s nadpismi „I. Dovolanie podľa ust. § 420 písm. f) CSP“, „II. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) aj písm. b) CSP“ a „III. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP“. Podľa obsahu však v kapitolách I. a II. predstrel a rozvíjal stále ten istý argument porušenia právnej istoty, ktoré malo spočívať v tom, že odvolací súd jednak nerešpektoval prejudiciálnu záväznosť predchádzajúcich rozhodnutí vydaných medzi tými istými sporovými stranami a jednak sa nevysporiadal s predchádzajúcimi vlastnými rozhodnutiami v sporoch, v ktorých síce vystupovali iní žalobcovia, avšak obsahovo išlo o obdobné veci. Takáto námietka vo svojej podstate predstavuje procesnoprávnu argumentáciu, ktorá môže byť v dovolacom konaní posudzovaná aj ako námietka nesprávneho procesného postupu (tzv. vada zmätočnosti) podľa § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP, aj ako námietka nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 CSP. V tomto prípade dovolací súd (postupom podľa § 124 CSP a v prospech dovolateľa) považoval uvedenú argumentáciu napriek nadpisu nad kapitolou II. dovolania za námietku zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP, pretože ak by mal tento argument posudzovať ako námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, musel by dovolanie v tejto časti odmietnuť pre nenaplnenie podmienok majetkového cenzu ustanovených v § 422 CSP. Vzhľadom na majetkový cenzus podľa § 422 CSP sa však dovolací súd nemohol zaoberať otázkou správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom, a to napriek tomu, že dovolaciemu súdu je známa najnovšia judikatórna línia ústavného súdu k náhrade za vecné bremeno (napr. nález z 24. septembra 2025 sp. zn. II. ÚS 369/2025).

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Dovolateľ tvrdil, že súd prvej inštancie a odvolací súd boli v otázke existencie nároku na náhradu za užívanie jeho nehnuteľnosti žalovaným prejudiciálne viazaní predchádzajúcimi rozhodnutiami, v ktorých ten istý žalobca žaloval toho istého žalovaného na zaplatenie náhrady za užívanie jeho nehnuteľností, len za iné obdobia. Konkrétne pritom poukázal na upomínacie konanie pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 5Up/61/2018, právoplatne skončené platobným rozkazom, a konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27C/63/2019, právoplatne skončené uznesením o zastavení konania z dôvodu, že žalovaný uhradil žalovanú sumu.

13. Dovolací súd k tomu uvádza, že ani platobný rozkaz vydaný v upomínacom konaní, ani uznesenie o zastavení konania nemožno považovať za také autoritatívne rozhodnutie súdu, ktoré by mohlo mať prejudiciálny účinok na ďalšie súdne spory medzi tými istými stranami. Vzhľadom na zásadu iura novit

curia (súd pozná právo) nemusí byť právne posúdenie veci súčasťou odôvodnenia návrhu na vydanie platobného rozkazu, a aj pokiaľ žalobca svoj nárok v návrhu nejako právne posúdi, z platobného rozkazu ako súdneho rozhodnutia, ktoré nemá odôvodnenie, nie je možné zistiť, či sa súd s jeho posúdením stotožnil alebo dospel k inému právnemu posúdeniu, ktoré takisto mohlo viesť k priznaniu nároku a vydaniu platobného rozkazu. Konkrétne z platobného rozkazu, na ktorý odkazoval dovolateľ (sp. zn. 5Up/61/2018), nie je zrejmé, či upomínací súd vyhodnotil nárok žalobcu ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo ako nárok na náhradu za zákonom zriadené vecné bremeno a (v druhom prípade) či považoval náhradu za jednorazovú alebo opakovanú. Právoplatný platobný rozkaz síce má účinky rozsudku v tom zmysle, že sa stáva exekučným titulom a predstavuje prekážku rei iudicatae (právoplatne skončenej veci), avšak z podstaty upomínacieho konania vyplýva, že súd nemá možnosť preskúmať všetky do úvahy prichádzajúce hmotnoprávne a procesné námietky na strane žalovaného, napríklad námietku premlčania, keďže žalovaný bol v konaní nečinný (inak by platobný rozkaz nemohol nadobudnúť právoplatnosť). V tu preskúmanej veci bola dôvodom zamietnutia žaloby práve námietka premlčania v spojení s právnym názorom súdov o jednorazovom charaktere náhrady za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z. z., pričom v predchádzajúcom upomínacom konaní súd nemal možnosť posúdiť premlčanie nároku žalobcu.

14. Podobne nemožno zistiť právny názor súdu vo veci samej ani z uznesenia o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby, bez ohľadu na to, že k späťvzatiu došlo v dôsledku zaplatenia požadovaného plnenia žalovaným počas konania. Rozhodnutie o zastavení konania nie je rozhodnutím súdu vo veci samej. Skutočnosť, že žalovaný dobrovoľne zaplatil požadované plnenie, v dôsledku čoho žalobca vzal žalobu späť, možno považovať za konkludentné odobrenie nároku žalobcu zo strany žalovaného, nie zo strany súdu. Preto uznesenie o zastavení konania v dôsledku späťvzatia žaloby nemôže mať prejudiciálny účinok vo vzťahu k neskoršiemu sporu o plnenie z obdobného titulu, ale za iné obdobie. Ani žalobca nie je týmto konkludentným uznaním iného, hoci obdobného nároku viazaný v inom spore.

15. Okrem toho v predmetnej veci je argumentácia prejudicialitou prípadného rozhodnutia súdu o nároku žalobcu na plnenie za užívanie tej istej nehnuteľnosti v iných obdobiach, ktoré by zakladalo povinnosť súdov rozhodnúť v ďalších sporoch rovnako, minimálne sporná. Vzhľadom na to, že dovolací súd považuje za dostatočnú argumentáciu uvedenú vyššie v bodoch 13 a 14 tohto odôvodnenia, nie je potrebné ďalej rozvíjať túto argumentačnú líniu. K tejto otázke však dovolací súd odkazuje na svoje uznesenie z 30. septembra 2025 sp. zn. 9Cdo/136/2023 a uznesenie zo 17. decembra 2025 sp. zn. 9Cdo/112/2024, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 9Co/48/2022, na ktorý, okrem iných, dovolateľ poukazoval.

16. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd rozhodol odlišne od vlastných rozhodnutí v obdobných veciach (hoci s inými účastníkmi konania, teda tu už bez predpokladu o ich prejudiciálnom účinku na preskúmanú vec). K tomu je potrebné uviesť, že nielen najvyšší súd, ale aj krajské a okresné sudy sú povinné sledovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, vrátane rozhodnutí iných sudcov (resp. senátov) toho istého súdu a túto predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť musia zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú (napr. nálezy ústavného súdu z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 289/2017 a z 25. júna 2019 sp. zn. III. ÚS 275/2018). To však neznamená, že sa súd musí výslovne vyjadriť osobitne ku každému rozhodnutiu v obdobnej veci, prípadne ku každému rozhodnutiu, na ktoré poukazuje strana sporu. V tomto prípade súd prvej inštancie a odvolací súd celkom jasne poukázali na judikatúru najvyššieho súdu (body 37 až 41 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, body 19 a 20 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), pričom odvolací súd zdôraznil, že rozhodnutia prvoinstančných a odvolacích súdov nie sú pre rozhodnutie vo veci právne záväzné, keďže existuje novšia judikatúrna línia najvyššieho súdu, opakovane potvrdzujúca právny názor o jednorazovom charaktere odplaty za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z.z., ktoré sa premlčuje v lehote troch rokov od účinnosti zákona (k tomu odvolací súd uviedol rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014, 2Cdo/194/2018, 8Cdo/17/2019, 1Cdo/99/2019, 1Cdo/171/2021). Odôvodnenie odklonu odvolacieho súdu od svojej dovtedajšej rozhodovacej činnosti novšou judikatúrou najvyššieho súdu nemožno považovať za nedostatočné, prípadne porušujúce princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

17. Pokiaľ išlo o polemizovanie žalobcu s tým, či bolo futbalové ihrisko postavené v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi, s týmto argumentom sa odvolací súd vysporiadal, keď uviedol, že žalobca tým sponchybnuje svoje vlastné tvrdenia, že žalovaný je vlastníkom stavieb stojacich na jeho pozemku a že mu z tohto dôvodu patrí finančná náhrada za užívanie jeho pozemkov žalovaným; to samo o sebe by odôvodňovalo zamietnutie žaloby. Práve z pôvodného zhodného tvrdenia žalobcu a žalovaného o existencii stavby vo vlastníctve žalovaného na pozemku žalobcu vyvodzovali obidva konajúce súdy pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného.

18. Okrem toho dovolateľ v dovolaní všeobecne tvrdil, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho tvrdeniami, uvedenými v odvolaní a písomných vyjadreniach. Neuviedol však, s ktorými jeho konkrétnymi tvrdeniami sa odvolací súd opomenul vysporiadať, okrem už vyššie zmienenej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti okresných a krajských súdov. Vzhľadom na všeobecnosť a neurčitosť tvrdenia o nevysporiadaní sa s tvrdeniami uvedenými v odvolacom konaní nebol tento argument dovolateľa spôsobilý stať sa základom dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že postup odvolacieho súdu bol v súlade s pravidlami civilného procesného kódexu a odvolací súd neporušil žiadne procesné práva dovolateľa. Dovolací súd nezistil vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto bolo dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné, čo bolo dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

20. Okrem toho dovolateľ argumentoval nesprávnym právnym posúdením veci v otázke, ktorú formuloval vo všeobecnosti ako otázku povolenia stavieb podľa platných právnych predpisov v zmysle § 4 zákona č. 66/2009 Z. z., a v konkrétnostiach tejto veci ako otázku, či predmetná stavba na jeho pozemku bola postavená v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. Táto argumentácia už aj podľa obsahu predstavuje námietku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

21. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

24. Podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada.

25. Podľa § 422 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

26. V tejto veci žalobca podal žalobu (návrh na vydanie platobného rozkazu) na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 7. septembra 2021. V roku 2021 bola minimálna mzda 623 eur za mesiac (§ 9b zákona č.

663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov), čo znamená, že predmet konania (543,10 eura) neprevyšuje ani samotnú minimálnu mzdu. Z tohto dôvodu je teda dovolanie v časti, v ktorej bol dovolací dôvod vymedzený podľa § 421 ods. 1 CSP, neprípustné podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

28. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a v súlade so zásadou úspechu strán v dovolacom konaní podľa § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaný bol v dovolacom konaní procesne úspešný, dovolací súd mu priznal proti neúspešnému žalobcovi (dovolateľovi) nárok na náhradu trov dovolacieho konania. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.